

THE ONLY SLOVENIAN DAILY  
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO  
THE BEST MEDIUM TO REACH 180,000  
SLOVENIANS IN U. S., CANADA  
AND SOUTH AMERICA.

# ENAKOPRAVNOST

## EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR  
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR  
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-  
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE  
FOR ALL."

VOLUME V.—LETO V.  
Single Copy 3c.

CLEVELAND, O., TOREK, (TUESDAY) MARCH 7th, 1922

ST. (NO.) 54.

Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879

Posamezna številka 3c.

### CESTNO-ŽELEZNIŠKA DRUŽBA ZA- HTEVA 10-PROC. ZNIŽANJE PLAČE.

GLASOM VČERAJSNJE OBJAVE NAJ BI ZNIŽANJE  
POSTALO EFEKTIVNO S 1. MAJEM. DRUŽBA  
ZAHTEVA TUDI ODPRAVO POSEBNE PREKO-  
URNE PLAČE, IZVZEMŠI NEDELJE IN PRAZ-  
NIKE.

Clevelandska cestno-železniška družba je včeraj na-  
znanja, da se bo s 1. majem njih plače znižalo za 10  
procentov.

Glede uvedbe odprte delavnice ni v naznanilu ome-  
njenega, kot je bilo običajno še v vseh sporih zadnjih par  
let. Zahteve družbe so, da se plača zniža za 5c od ure, to  
je za 10-procentov, in da se omeji posebna plača za preko-  
urno delo ob vseh dneh, izvzema nedelje in praznike, kar  
pomeni seveda ravno toliko kot odpravo osemurnega de-  
lavnika.

Družba navaja kot izgovor za to svoje samolastno na-  
znanilo željo, da se voznino v teku enega leta zniža na 5c.  
Efekt znižanja na plače.

Zahtevana znižanja bi na plače cestno-železniških de-  
lavcev učinkovala na sledeči način:

Delavci, ki so v službi šele 3 mesece, bi dobivali po 50c  
od ure; delavci z nadaljnjimi 9 meseci službene dobe bi do-  
bivali po 53c od ure; delavci z nad enim letom službene  
dobe bi dobivali po 55c od ure.

Dosedanje plače pa so bile 55c za prve tri mesece, 57c  
za nadaljnjih devet, in 60c za čas preko enoletnega službo-  
vanja.

Sedaj upeljanega običaja, da se plača za 8 ur nočnega  
dela 10 ur, se ne misli spremeniti, a odpraviti se hoče iz-  
redno plačo za prekurno delo ob delavnikih, ki je znašala  
eno četrtino več kot pa normalno. Za vsako uro preko 8  
ur se je namreč plačalo za 1 uro in en četrt.

Tajnik družbe, Paul E. Wilson, pravi, da bi se s tem  
prihranilo na mesec \$40,000, in da bi bilo koncem poletja  
mogoče upeljati 5-centno vožnjo.

Predsednik cestno-železniške družbe, Stanley, je sinoči  
dejal: "Letos smo jim veliko prizanesli," misleč pri tem  
seveda delavce.

Unija brez uradnega obvestila.

Tajnik cestno-železniške unije, W. M. Rea, je sinoči  
izjavil, da ni unija o znižanju sprejela še nikakega urad-  
nega obvestila.

"Nemogoče mi je reči," je dejal Rea, "kakšno stališče  
bo zavzelo članstvo unije, dokler ne dobimo uradnega  
obvestila, in se stvar preje ne razmotriva na seji."

Da se bo unija protivila proti zahtevanemu znižanju,  
ni dvoma, toda ne more se seveda reči, da li bo spor privedel  
do štrajka.

Cestno-železniški delavci so uposljeni pod takozvanim  
trajnim sporazumom z družbo, katerega se vsako leto s  
1. majem obnovi na podlagi novih pogojev. Ta sporazum  
določa, da se spor glede plače in delovnih pogojev v vsa-  
kem takem slučaju, kjer med delavci in družbo ne more  
priti do sporazuma, predloži posebnemu razsodišču. Raz-  
sodišče šteje tri člane. Enega nastavi družba, drugega pa  
unija, nakar obadva poskušata izbrati tretjega. Ako se to  
ne posreči, tedaj imenuje tretjega člana sodnik zveznega  
okrožnega sodišča.

Preteklo leto je prišlo do jako hudega boja med unijo  
in družbo, ker je slednja hotela upeljati odprto delavnico,  
kar pa nasprotuje načelnemu sporazumu med družbo in  
delavci.

V lanskem sporu je igral jako važno vlogo vrhovni  
podpredsednik cestno-železniške organizacije za vso Ame-  
riko, William S. Fitzgerald, ki je prišel iz Detroita. Unija  
je sprejela 20procentno mezdno znižanje, toda pod pogo-  
jem, da je družba umaknila svojo zahtevo za uvedbo od-  
prte delavnice.

Dve leti nazaj je unija že odglašovala za štrajk, toda  
tedanjemu županu Fitzgeraldu se je posrečilo istega pre-  
lavlja doseglji vrhunec z ozirom na priborjeno mezdno lest-  
vico, namreč 70c, 73, in 75c od ure.

V zadnjem času je prišlo v Clevelandu do dveh štraj-  
kov na poulični železnici. Do prvega je prišlo meseca de-

### Ohijski rudarji so za štrajk.

Columbus, O., 6. marca. —  
Kot izgleda, je preprečitev rudar-  
skega štrajka s 1. aprilom skoro  
nemogoča. To je mnenje G. W.  
Savage-a, tajnika United Mine  
Workers of America za državo  
Ohio.

To svoje mnenje utemeljuje  
Savage na prihajajoča poročila o  
izidu štrajkovnega glasovanja. Ki  
je ravno zdaj v teku. Ta poročila  
se ger niso uradna, toda zanesli-  
va. V Sugar Creek rudniku št. 10,  
okraj Athens, je na primer gla-  
sovalo za štrajk 310 rudarjev in  
proti samo 10.

Savage je mnenja, da se bo to  
ali približno podobno razmerje  
obdržalo tudi v drugih okrajih.

Podjetniki pravijo, da nimajo  
počuti nikake izjave, dokler se ne  
izve končnega izida glasovanja.

Podjetniki v Indiani za  
skupno pogodbo.

Terre Haute, Ind., 6. marca.  
— Tajnik podjetniške zveze za  
državo Indiano, P. B. Penna, je  
danes tukaj izjavil, da si podjet-  
niki ne bodo prizadevali pogajati  
glede mezdne pogodbe, ki bi bila  
veljavna samo za Indiano, pač pa  
da so pripravljeni pogajati se  
glede pogodbe, ki bi bila veljav-  
na za vse štiri države, ki tvorijo  
centralno kompetativno okrožje,  
namreč Ohio, zapadno Pennsylv-  
vanijo, Illinois in Indiano.

Vrhovni urad "United Mine  
Workers of America" ni prejel  
dosedaj še nikakih sporočil o iz-  
idu štrajkovnega glasovanja v po-  
sameznih državah. Vrhovni taj-  
nik, William Green, je izjavil, da  
ne pričakuje, da bo vsa poročila  
v uradu do 15. marca, in da bo  
še potem vzelo več dni, predno  
se bo vse pregledalo in nazna-  
nilo rezultat.

Illinoiski rudarji za štrajk.

Springfield, Ill., 6. marca. —  
Poroča se, da so tri lokalne ru-  
darske unije z veliko večino gla-  
sov odločile za štrajk. Na vsakih  
devet glasov za štrajk je prišel  
samo en glas proti. Zatrjuje se, da  
bo tudi končen rezultat glasova-  
nja za vso državo izkazal, da je  
90 procentov rudarjev za stavko.

Vlada brez poročila.

Washington, 6. marca. — De-  
lavski tajnik Davis je danes na-  
znanil, da ni pripravljen podati  
javnosti objave, v koliko da je  
napredovalo prizadevanje vlade,  
da se pripravi rudarje in odjetni-  
ke vseh držav na skupno konfe-  
renco. Kot znano, je predsednik  
Harding pred kratkim odredil, da  
se še pred 1. aprilom skliče taka  
skupna konferenca, ter da se s  
tem prepreči grozeči štrajk.

JUGOSLAVENSKA TRGOV-  
SKA MORNARICA.

New York (Jugoslovanski Od-  
delek F. L. I. S.) Glasom oročila  
ameriškega konzula Don S. Ha-  
ven v Belgradu, jugoslovanska  
trgovska mornarica obstoja: 1) iz  
142 parnikov od skupaj 128-  
000 ton, izmed katerih 112 služi  
za obrežno trgovino; 2) iz 800  
ladij po čez 10 ton, katerih skup-  
na tonaža znaša 139,000 ton. Iz-  
med teh je 666 jadrnic; 35 ladij  
pa je opremljenih z motorji od  
skupaj 450 konjskih sil in 11,000  
tonaže.

cembra, 1918, ko je unija nastopila proti uposljevanju  
ženskih prevodnikov na pouličnih karah, do drugega pa  
meseca julija, 1919, ko so bile glavni vzrok spora plače in  
delovni čas.

### OBTOŽBE ŽELEZ- NIČARJEV.

UNIJE PRAVIJO, DA SE JE  
BRATOVŠČINAM IZKAZO-  
VALO PREDNOSTI.

Chicago, 6. marca. — Dancs  
se je več predstavnikov nižje vr-  
ste železn. delavcev izrazilo, da  
družbe niso obdržale z zastop-  
niki delavcev pravih konferenc,  
predno se je zadevo predložilo  
vladnemu odboru, in da so družbe  
obdržale posebne sestanke s  
predstavniki štirih železniških bra-  
tovščin.

Končno obtožbo proti železni-  
cam je danes naperil E. J. Man-  
nion, predsednik železniških tele-  
grafistov. Kot je razvidno iz da-  
našnjega zaslusavanja, je vložilo  
pri odboru zahteve za razne spre-  
membe vsega skupaj 205 posa-  
menih družb, in da številu zasto-  
panih železničarskih organizacij  
znaša 25.

Manion je izjavil, da se družbe  
pri pogajanjih z delavskimi za-  
stopniki niso nikjer ravnale po  
predpisih železniškega zakona.  
Nadalje je izjavil:

"Meddržavna prometna ko-  
misija je družbam že dovolila to-  
likšna zvišanja, da so več kot po-  
krila zvišanja, katera so dobili  
železničarji pred dvema leti. Po-  
leg tega so se njih stroški vzpri-  
čo mezdne znižanja, ki je bilo  
uvedeno preteklega julija, znižali  
za \$400,000,000. Moj namen je,  
pokazati odboru, da ni nikake  
upravičbe za znižanje plač, ako  
se ozira na določbe železniškega  
zakona.

Peticija železničarjev  
na Hardinga.

Washington, 6. marca. —  
Predsedniku Hardingu je bila da-  
nes predložena peticija železničar-  
ske organizacije "United Brother-  
hood of Maintenance of Way  
Employees in Railway Shop La-  
boring", v kateri se pozivlja pred-  
sednika, da posreduje ter prepreči  
nadaljna mezdna znižanja.

E. F. Greble, predsednik unije,  
ter J. C. Smock, pomožni pred-  
sednik, ki sta predložila peticijo  
sta izjavila, da predstavljata naj-  
slabeje plačane železniške delav-  
ce. Izjavila sta se, da medtem, ko  
se jim je vsililo mezdna znižanja,  
katera je odločil vladni odbor,  
pa se mezdni zvišaji, katerih bi  
imeli biti deležni, nikdar ni vsililo,  
ker vlada uradniki niso izvršili  
svoje dolžnosti.

PREVRNJENE SANI SO PO-  
VZROČILE SMRT 5 OSEB.

Winona, Minn., 6. marca. —  
Danes so se prevrnila tukaj ob-  
kraj nekega potoka sani, v ka-  
terem se je peljal Gunder Midboe  
njegova žena, štirje otroci in neki  
sosed. Wesland in sosedi sta se  
rešila iz potoka, medtem ko je  
njegova žena z vsemi štirimi o-  
troci vred utonila. Midboe si je  
zaman prizadeval rešiti dva otro-  
ka, ki pa sta mu ušla iz roke vsled  
deroče vode.

POMOČ ZA RUSIJO.

Washington, 6. marca. — Tr-  
govski tajnik Hoover je danes  
naznanil, da se v raznih evropskih  
pristaniščih nahajajo velike zalo-  
ge živeža, ki so namenjene za  
Rusijo, in ki ne morejo naprej  
vsled hudega nereda v ruskem  
transportnem sistemu.

### Odločitev v stavbins- kem sporu je blizu.

Včeraj sta obe strani v stav-  
binskem sporu razmotrivali na-  
daljne načrte, in pričakuje se, da  
v najkrajšem času pride do ostre  
odločitve v to ali ono smer.

Stavbinsko delo je kot posled-  
nica štiridnevnega štrajka, do ka-  
tereja je prišlo, ker je zveza pod-  
jetnikov uvedla novo lestvico brez  
dovoljenja unij, popolnoma u-  
stavljeno.

Kakšno stališče bo zavzela v  
bodoče zveza odjetnikov se bo od-  
ločilo na jutrajšnji seji, na kateri  
se bo glasovalo o predlogu, da se  
namreč povabi delavce, da se po-  
vrnejo na delo brez oziroma na ak-  
cije unije. To pomeni seveda ravno  
toliko kot poskus, da se uvede  
odprto delavnico, akoravno pod-  
jetniki to zanikujejo.

Charles Smith, predstavnik  
stavbinskih unij, se je včeraj izra-  
zil, da se delavci pripravljajo, da  
vztrajajo v boju, kolikor časa bi  
se izkazalo potrebnim. "Podjet-  
niki bodo v sredo sami odločili,  
da li se poskusi vsiliti odprto de-  
lavnico ali ne," je dejal Smith.

Nadalje je izjavil:

"Ako do konca tedna pod-  
jetniki ne priznajo upravičenosti  
delavškega zoperstavljenja proti  
mezdni znižanju, tedaj bodo  
unije naznanile svojim konferen-  
čnim odborom, da se pogajajo s  
posameznimi podjetniki. To je  
se pravi, da se bomo pogajali  
posameznimi podjetniki, obo-  
nem z vsako zvezo, ki ne prizna-  
va stavbinske podjetniške zveze.

### UNIJA POMORŠČAKOV PRO- TI VLADNI PODPORI ZA TRGOVSKO MORNARICO.

Washington, 6. marca. — Uni-  
ja pomorščakov bo storila vse,  
kar je v njeni moči, da poraz-  
predlogo za vladno podporo tr-  
govski mornarici. Ta predloga  
skriva premeteno zavite določbe,  
ki so namenjene direktno proti  
ameriškim pomorščakom, se je  
danes izjavil predsednik unije,  
Andrew Furuseth. On pravi na-  
dalje, da bi imela vlada glasom  
te predloge moč nastaviti na re-  
dovne ladje tudi mornarje iz tr-  
govne mornarice. Tako bi se mor-  
narje, katere vzdržuje vlada, ra-  
bilo za obratovanje ladij privat-  
nih lastnikov. "Točka 501-a pred-  
loge bi pomenila smrt unije po-  
morščakov," pravi Furuseth,  
"ker ima za svoj namen prepre-  
čiti vsak štrajk ali pritombo pro-  
ti delavnim razmeram."

VELESEMENJ V ZAGREBU.

Ameriški Konzul A. R. Thomp-  
son v Zagrebu poroča, da je bil  
velik mednarodni sejem v Zagre-  
bu, ki se je imel vršiti tekom aprila,  
odločen na junij, in sicer se bo  
vršil od 3. do 15. junija. To se je  
zgodilo, ker se je veliko večje  
število razstaviteljev priglasilo za  
prostor, kot se je prvotno prič-  
kovalo. Razstavišče je bilo sedaj  
povečano za 40,000 kvadratnih  
jard.

KAPP SE JE PRIPRAVLJEN  
PODATI.

Berlin, 6. marca. — Najvišje  
nemško sodišče v Leipzigu je do-  
bilo iz nekega švedskega mesta  
od dr. Wolfganga Kappa, ki je  
vodil leta 1920 revolto proti  
Ebertu, da je pripravljen podati  
se nemškimi oblastim in biti sojen,  
ako se ga oprosti aretacije in ako  
se mu garantira varno pot. Kapp  
je pobegnil na Švedsko takoj po  
ponesrečenem puču.

### Datum genovske kon- ference zopet spre- menjen.

Pariz, 6. marca. — Italijanska  
vlada je obvestila vse države, ki  
so bile povabljene na genovsko  
konferenco, vstevši Zedinjene dr-  
žave, da se je končno določilo  
10. april za otvoritev konference.

Smatra se, da je ta datum  
končno definitiven, posebno še  
čla, na konferenci v Boulogne po-  
ker je Lloyd George, kot se poro-  
vedal predsedniku Poincaraju, da  
mora biti koncem aprila doma, ko  
se bo razpravljalo vladni prora-  
čun.

Tukaj se računa, da bo konfe-  
renca trajala najmanj kake tri me-  
sece. Ministrski predsedniki po-  
glavnih zastopanih držav se bo-  
do mudili na konferenci kvečjem  
en teden ali deset dni, tekom ka-  
tereja časa se bodo v prvi vrsti  
obdrževali govori, ki bodo dolo-  
čili smer poznejših razmotrivanj.

Ko se bodo ministrski predse-  
dniki vrnili domov, se bo delo izro-  
čilo v roke ekspertov, nakar se  
bodo za zaključek predstavniki  
poglavitnih držav zopet povrnila,  
da odobrijo delo ekspertov.

ULSTERCI SO ZAPUSTILI AN-  
GLEŠKI PARLAMENT.

London, 6. marca. Ko je danes  
angleška poslanska zbornica s  
182 glasovi proti 31 glasovom  
sprejela oni del pogodbe z Irsko  
ki ji daje moč zakonitosti, so vsi  
ulsterški člani parlamenta zapu-  
stili zbornico.

### NEMŠKE SOCIJALISTIČNE DRŽAVE ZA SKUPNOST

Dresden, 6. marca. — Sakson-  
ska, Brunswick in Turingija, ki  
imajo vse socijalistično upravo,  
so sklenile, da se med njimi usta-  
novi zveza za splošne skupne  
interese, toda pod takimi pogoji,  
da ne bo prizadeta neodvisnost  
nobene izmed prizadetih držav.  
Pred kratkim se je v Leipzigu vr-  
šila konferenca, na kateri se je  
sklenilo ustanoviti skupen urad,  
ki bo deloval za splošne skup-  
nega dobrobita vseh treh držav.  
Ta urad se bo posebno pečal z  
delavskimi problemi, in dalo se  
mu je tudi nalogo, da poskusi iz-  
vesti nekako ligo vseh socijali-  
stičnih držav, ki se nahajajo v  
okviru nemške republike.

JE LJUBIL ŽENSKO LASE.

Toledo, O., 6. marca. — Da-  
nes je bil tu aretiran neki možki,  
ko se je ravno pripravljal da v  
neki prodajalnici neopaženo od-  
striže lase enega dekleta. Policija  
je našla v njegovih žepih še več  
odrezanih ženskih las.

Cincinnati, O., 6. marca. —  
Neki nepoznanec je odrezal v ne-  
deljo v gledališču s premikajoči-  
mi slikami 14-letni Berti Plant  
njene dva čevlja in pol dolge la-  
se. Dekle je opazilo izgubo las  
še, ko je prišla domov.

PAZITE, KADAR ZAZIJATE.

Canton, O., 6. marca. — Mrs.  
Harry Lautzenhauser se nahaja  
pod oskrbo zdravnika kot posle-  
dica čeljustne razklenitve, ki je  
nastopila, ko se ji je zazijalo.

— Influenca in pljučnica sta  
pričeli pojenjaviti in kot poroča  
zdravstveni komisar Rockwood,  
ni nevarnosti, da bi se bolezni  
še nadalje širila. Zadnjo soboto  
je bilo naznanjenih 28 slučajev  
influenca in 15 slučajev pljučni-  
ce.

### Za odpravo nevarnih železniških križišč.

Painesville, O., 6. marca. —  
Painesvillska mestna zbornica je  
danes, potem ko je Henry O'Leary,  
katerega oče in brat sta bila  
ubita v petkovi nesreči, apeliral  
nanjo, sprejela resolucijo, glasom  
katere se bo v kratkem sklicalo  
veliko javno zborovanje, na ka-  
terem se bo protestiralo proti  
smrtonosnim železniškim križiš-  
čem ter podvzelo korake za od-  
pravo istih.

Tudi po drugih ohijjskih mestih  
se pojavljajo gibanja za odpravo  
nevarnih železniških križišč. V  
mestni zbornici Clevelanda so bile  
v tem oziru predložene štiri re-  
solucije. Slično akcijo se je pod-  
vzelo tudi v Marion, O., in Den-  
nison, O.

Resolucija, ko je bila sprejeta  
na seji painesvillske zbornice,  
določa, da se mestni uradniki  
poskušajo, kako bi se dalo financirati  
predor pod progo, in obenem se  
obrača tudi na mestnega inženir-  
ja Grabbasa, da preuredi in pred-  
loži načrte za predor, ki so bili  
napravljeni že leta 1915. Inženir  
Crabbs je že na nogojšnji seji  
povedal, da bi izvedba načrtov,  
katere je napravil leta 1915, ve-  
ljala okrog \$260,000.

Mesto Painesville je hotelo  
zgraditi predor pod progo že le-  
ta 1915, toda je izgubilo tožbo  
proti N. Y. Central železnici, da  
bi tudi ona prispevala del stroš-  
kov, vsled česar se je načrt opu-  
stil.

### 11 deklet ubitih v an- gleški tovarni.

Birmingham, Anglija, 6. mar-  
ca. — Danes je bilo ubitih v neki  
munijski tovarni v Tipton, ne-  
koliko od tukaj, 11 deklet, 26 pa  
je bilo poškodovanih. Nesreča se  
je zgodila, ko so dekleta iz nabo-  
jev odstranjevale strelivo.

Nesreča se je pripetila v Know-  
les tovarni, ki je pred kratkim ku-  
pila od vlade 160 ton nabojev.  
V tovarni je bilo uposljenih več  
kot 50 deklet.

IRSKA VLADA JE ZMOŽNA  
OBRAVNATI S KRIZO.

London, 6. marca. — Irška  
provizorična vlada v Dublinu je  
danes sporočila angleški vladi, da  
je povsem zmožna obravnati z  
uporniški posadkami v Limerick  
in Tipperary bataljonih. Tozadev-  
no naznanilo je podal danes pred  
poslansko zbornico v Londonu  
kolonialni minister Churchill.

Dublin, 6. marca. — Irski re-  
publikanci so dali četam provizo-  
rične irske vlade 48 ur časa, da  
se umaknejo iz Limerick policijs-  
kih prostorov. Irška provizorična  
vlada v Dublinu naznanja, da se  
bo policijska poslopja v slučaju  
napada do skrajnosti branila.

MELLON NAPADA NOVI NA-  
ČRT ZA BONUS.

Washington, 6. marca. — Za-  
kladniški tajnik Mellon je danes  
naznanil, da bo zakladniški de-  
partment vseskozi nasprotoval  
najnovejšemu načrtu za izplačitev  
vojaškega bonusa. Po mnenju  
Mellona je ta načrt slabši kot ka-  
terikoli drugi, kar se jih že do-  
zdej razmotrivalo. Kakšno sta-  
lišče bo zavzel predsednik Har-  
ding še ni znano. Mellon pravi,  
da novi načrt ni pravičen, ker  
bi oni, ki so služili samo kratko  
doba, in ki sploh niso bili v Fran-  
ciji, takoj dobili \$50 v gotovini,  
medtem ko bi bili zapostavljeni  
oni, ki so služili dalje časa in ki  
so bolj vredni podpore.



# "Enakopravnost"

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJI I PRAZNIKOV.

Owned and Published by:

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.  
Business Place of the Corporation — 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier ..... 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00  
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50, 3 mo. \$2.00  
United States ..... 1 year \$4.50, 6 mo. 2.75, 3 mo. \$2.00  
Europe and Canada ..... 1 year \$7.50, 6 mo. \$4.00  
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3. SINGLE COPY 3c.

Lastnje in izdaja za

Američko-Jugoslavenska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravlništvo.

CLEVELAND, O., TOREK, (TUESDAY) MARCH 7th, 1922

104

## V službi francoskega imperijalizma.

V Bukareštu so se pred kratkim zbrali ministrski predstavniki Jugoslavije, Romunije, Poljske in Čehoslovaške. Kot se poroča, je čehoslovaški ministrski predstnik Beneš, ki se jako dobro razume s francosko vladno kasto, pred kratkim v imenu male entente sklenil s Francijo sporazum, glasom katerega se države, tvoreče malo entente, zavezujejo podpirati Francijo glede pogodbe z Nemčijo.

Neka druga brzjavka iz Dunaja poroča, da te male sile, katerim se najbrže pridruži še Grška, nameravajo nastopiti na genovski konferenci kot ena celota, ter se tamkaj iznebiti varuštva sil, ki tvorijo veliko entente. Vzpričo tega se poroča, da se bo vršila v kratkem v Belgradu konferenca, na kateri se bo definiralo ekonomske cilje nove zveze, h kateri se namerava priključiti tudi Grška.

Pri vsem tem se ne gre za prav nič drugega kot za stvaritev malih sil osrednje vzhodne Evrope pod varuštvom francoskega imperijalizma, ki še vedno sanja o dominiranju Evrope. Bukareštanska konferenca je bila sklicana z namenom, da se stvori soliden blok, ki bo na genovski konferenci podpiral Francijo v vseh njenih zahtevah glede Nemčije in sovjetske Rusije. To je potrdilo tudi večerajšnje poročilo iz Geneve, v katerem je celo rečeno, da je bil Beneš tisti diplomat, ki je napravil program, katerega sta nato Poincaré in Lloyd George sprejela na konferenci v Boulogni.

Namen francoskega imperijalizma je očitno ta, da mobilizira vse te male sile, ki so posamezno sicer slabotne, toda vse skupaj pa precej štejejo, in da z njimi vred v slučaju prevelikega nesoglasja z ostalimi zavezniki napove veliki ententi odprt boj, in da javno zavzame vlogo evropskega "bossa".

Rezultat te tesne zveze med Francijo in malo entento je, da so madžarski rekejionarci silno razočarani. Dovolili so francoskim kapitalistom, da so se polastili najboljših industrijskih podjetij na Madžarskem, v upanju, da jih bodo Francozi kot plačilo podpirali pri ostalih članih velike entente. Nekaj časa so Francozi kazali jako prijazno

lice, kajti računali so na monarhistično revolucijo na Bavarskem, ki bi se strnila z madžarsko reakcijo ter napravila konec avstrijski republiki, a ker se to ni zgodilo, se je francosko prijateljstvo napram Madžarom znatno ohladilo. Francija je pač uvidela, da ji bo prijateljstvo male entente več koristilo kot pa osamljeni madžarski reakcionarji, in jih je pustila lepo na cedilu.

Francoski imperijalizem očitno krši teorijo, da imajo celo tatovi gotova pravila poštenosti, katere medsebojno spoštujejo. Pripravljen je vreči v kot vsakogar, ki ne obeta doprinesiti obljubljenega rezultata. Tudi male države, med katerimi se nahaja tudi Jugoslavija, ki se zdaj pehajo za povečanje moči francoskega imperijalizma, se bodo prav kmalu znašale v poziciji Madžarske, ako se kolo usode zavrti v drugo smer.

Berlinske avtoritete pravijo, da so kratka krila v Nemčiji povišala število porok. Nekateri druge avtoritete pa so mnenja, da so povišala število razporok v Zedinjenih državah.

Izza spora med italijansko vlado in Vatikanom, so se vsi papeži smatrali jetnikom. O novem papežu pa se trdi, da je jetnik, ki misli v kratkem pobegniti.

## HRVATSKI PROBLEM.

V zadnjem času se dosti piše o "Hrvatskem vprašanju" in marsikateri domoljub s strahom gleda na Hrvate, ki groze razbiti naše narodno edinstvo. Podan je bil že marsikateri recept, pomagati ni še nobeden. Mogoče bi ne škodovalo, če bi se enkrat oglašil slovenski akademik, ki štiri let študira v Zagrebu in povedal, kako se je pred njegovimi očmi oči razvijalo "hrvatsko vprašanje", kako so se množili kritični momenti v tej drami, katere peripetija morda ni daleč.

Po prevratu se je mnogo slovenskih visokošolcev obrnilo v Zagreb, da tamkaj začne ali pa nadaljuje svoje študije. Mestna uprava nam je prepustila ljudsko šolo na Kaptolu za akademski dom. Bili pa smo kakor otok v sredi hrvatskega morja in naj bolje smo se počutili, kadar smo bili sami med seboj. Zagreb v splošnem ni pravil dobrega utisa na nas. Nacionalno mlačen, poln prevratnih elementov se nam je zdel. Hodili smo po Ilici, gledali napise po trgovinah, na ulicah smo slišali mnogo nemške govornice, draginja je bila večja kot v Ljubljani, železnice so vozile neredno. Pričakovali smo, da nas bodo sprejeli kot sinove bratskega naroda, toda, oficijelno so

oni zanimali za nas in da imajo radi "Kranjce".

Kdo ni bil Slovenec, je bil v začetku za nas le Hrvat. Iz kaosa smo pričeli spoznavati Hrvate in Srbe in jih razlikovati po značaju.

Nj minulo dolgo, ko smo se tudi mi Slovenci prav tako buče udeleževali debat in preprirov. Nastale so prav bratovske razmere. Drug drugemu smo stresli na glavo, kar smo slabega vedeli, iskreno brez prizadržke. Bučali smo in kričali ter končno slavili spravo. Ločili smo se z zavestjo: "Jugoslavijo imam, pa vendar vsi radi!"

Radiča smo vsi obsojali, samo z metodo, s katero se je postopalo proti njemu, ne nismo vsi strinjali.

Prišel je čas, ko se je po časopisih vedno gosteje čitala krilatiza: "Hrvatski Separatist". Tudi mi smo dostikrat očitali Hrvatom, da nočejo narodnega edinstva. Odgovarjali so nam, da je to neresnica, toda formo tega edinstva si ne dajo diktirati od nikogar. Reklj smo jim: Stopili smo v zajednico, vsak ima svoje načrte, pustimo, da se odloči za kateri načrt je večina, manjšina se pa naj pokori. Toda nismo se zedinili. Nas se sploh noče vpoštevati, so nam odgovarjali. Potem pa so pripovedovali o svojem kralju Tomislavu, o svoji gostoljubnosti do Srbov, ki so pribežali k njim pred Turki. Privati pa so nas imeli za prevzetne, nedostopne in večkrat sem v onih časih slišal besede, da smo Slovenci jugoslovenski Židje. V takem razpoloženju je minilo skoro celo prvo leto.

V Ljubljani se je ustanovila univerza. Nezadovoljni smo bili oni, kateri smo morali ostati v Zagrebu. Drugo leto smo se prišli pomalem zblíževati. Takrat se je začel razvzmetati strankarski boj v naši državi. Bučno so debatirali demokrati, zajedni čarji in radikali med seboj. Mi Slovenci, ki smo čutili kot nedostatek, da nič ne razumemo razmer na Hrvatskem, smo pričeli radovedno prisluškovati. Pustili so nas in videlo se jim je, da jim je prav, da se zanimamo za njihove razmere. Začeli smo jih izpraševati za pojasnila, kadar nismo razumeli debate. Od vseh strani so nam jih radevolje dali in začeli so nas tudi prepričevati vsak za svojo stvar. Takrat se nam je pričelo jasni, da se tudi

nam, šli sicer na roke, drugače pa se niso brigali za nas. Tudi v univerzi, v učnih dvoranah, se naši kolegi Hrvati niso zanimali za nas. V odmorih med predavanji smo Slovenci tvorili grupo za sebe. Hrvati in Srbi pa zopet za sebe. Z eno besedo — čutili smo se kot otok sredi tujega morja. Slovenci smo se vedno bolj zagrizli v naduto prepričanje o svoji večji sposobnosti, Hrvati pa so nas imeli za prevzetne, nedostopne in večkrat sem v onih časih slišal besede, da smo Slovenci jugoslovenski Židje. V takem razpoloženju je minilo skoro celo prvo leto.

V Ljubljani se je ustanovila univerza. Nezadovoljni smo bili oni, kateri smo morali ostati v Zagrebu. Drugo leto smo se prišli pomalem zblíževati. Takrat se je začel razvzmetati strankarski boj v naši državi. Bučno so debatirali demokrati, zajedni čarji in radikali med seboj. Mi Slovenci, ki smo čutili kot nedostatek, da nič ne razumemo razmer na Hrvatskem, smo pričeli radovedno prisluškovati. Pustili so nas in videlo se jim je, da jim je prav, da se zanimamo za njihove razmere. Začeli smo jih izpraševati za pojasnila, kadar nismo razumeli debate. Od vseh strani so nam jih radevolje dali in začeli so nas tudi prepričevati vsak za svojo stvar. Takrat se nam je pričelo jasni, da se tudi

Ti odkazi nam pa niso šli v glavo. Misliji so Srbi na Karagjorgija, na Kumanovo in na svetovno vojno. Slovenci smo se s ponosom spominjali, da nismo bili nič in da mo šele sedaj nekaj postali.

Kaj stikate po plesnjivih starihah, smo jim govorili. Dušili so vas Madžari, kakor so nas Nemci in Srbe Turki. Proklinjali smo hrvatski historičizem in dialektensko pravaštvo, ki je izumilo, da se je 1. decembra 1918 suverena Hrvatska prostovoljno združila s suvereno Srbijo na osnovi pogodbe, katero vsebuje regentov manifest, katere pogodba ima pravni značaj.

Bodite realni, smo jim klicali, pri sebi pa smo mislili, kako so Hrvati čuden neumen narod. Razšli smo se, ne da bi se zedinili toda ostali smo prijatelji, čeprav je imel vsak svoje naziranje.

Prišlo so volitve v konstituantno. Radič je nepričakovano zmagal. Med hrvatsko inteligenco so se pričeli oglašati oni, ki so s spoštovanjem govorili o njem. Večino pa je bilo veudarle še sram, da bi se solidarižirala z njim.

Sledil je eksodus "Narodnega kluba" iz konstituantne. V ozračju vedno večja napetost. Kakor sveža sapisa, je prišla vest, da si je Trumbić stavil nalogo, da izvede sporazum med Hrvati in Srbi. Toda tudi ta mož izza časa mirovne konference je izginil s površja skoro neopažen, neslavno. To je neznaten advokat iz Dalmacije, so govorili njegovi nasprotniki — mislili smo, da je večja kapaciteta.

V tistih dneh sem govoril z enim izmed svojih hrvatskih tovarišev. Očital sem mu, zakaj so Hrvati tako čudni in nerodni, da ne znaajo nobene stvari doseči parlamentarnim potom. S kletvijo na ustih mi je rekel: Poglej, kako mremo mi kaj doseči na parlamenten način? Poslalj smo v Beograd može, ki smo jih spoštovali, bili so med njimi univerzitetni profesorji, kapacitete na polju znanosti, poslali smo starega Laginja, poštenjaka, ki je osivel v boju za narod — bil je zvest narodu, ostal je revež, poslali smo Trumbića, ki je za jugoslovensko idejo vrgel na kocko svoje življenje in premoženje — vse so politično ubili. Ubili so jih s "Koprivami", ubili so jih s smešenjem in natočevanjem, kakor z nezrelo deco ali pa s hudobnimi paglavci so ravnali z njimi.

Razmere pa so se naglo razvijale. Naenkrat smo opazili, da hrvatske inteligente ni več sram pripoznati svojo solidarnost z Radičem in Košutičem.

Se debatiramo v odmorih. Ločimo se pa vedno bolj s težkim srcem, žalostjo in nezadovolnostjo. Ločimo se, Hrvati na eni strani, Srbi in Slovenci na drugi. Pravi nam Hrvati: Hoteli in želeli smo Jugoslavijo, mi nismo Jugoslaveni od včeraj. Iz naše sredine je izšel Strossmayer, med nami so delovali Ilirci, toda ko smo se združili, smo uvideli, da je Jugoslovenstvo — gmeta, Jugoslavija fantom. Rešitev za nas je le

Ti odkazi nam pa niso šli v glavo. Misliji so Srbi na Karagjorgija, na Kumanovo in na svetovno vojno. Slovenci smo se s ponosom spominjali, da nismo bili nič in da mo šele sedaj nekaj postali.

Kaj stikate po plesnjivih starihah, smo jim govorili. Dušili so vas Madžari, kakor so nas Nemci in Srbe Turki. Proklinjali smo hrvatski historičizem in dialektensko pravaštvo, ki je izumilo, da se je 1. decembra 1918 suverena Hrvatska prostovoljno združila s suvereno Srbijo na osnovi pogodbe, katero vsebuje regentov manifest, katere pogodba ima pravni značaj.

hrvatska, nevtralna republika, naš spas je Radič.

In mi Slovenci, ki smo prvačili prvotno antipatijo do hrvatske, ker smo uvideli, da se v Lici in na Zrinjevcu, na Zrinskih trgovinah in bankah, vmetstvanjih, kjer je vsa družina ni sobi, da se ostale oddajo v najem, mi z žalostjo mislimo, da bi se srce nas zaboli, če bi smo o koridorju med Srbijo in Slovenijo.

Iščemo jzhoda, ne gre nam, tudi ne v barih, temveč v nemo hrvatski historičizem in pravaštvo ter ga ne razumemo. Slovan je bil v preteklosti, čan njegov delež je bodi. Od kod so se navzeli Hrvati ga navidez tako neslovanjska duha?

Pozabiti ne smemo, da so Hrvati imeli v preteklosti na fronto, ki je tekla ob Dravi, la boj, ki se je vršil na tej ti je bil drugačen kot oni, de rega smo vodili Slovenci in Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

Nemci so nam Slovenci strgali eksistenčno pravico, da smo narod neukih kmetov, smo nekulturni. Da jim smo nasprotno smo posvetili je moči prosveti. Izobrazilo naša orožje. Z zadostno naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu naša literatura ne da več, nesti v culici, razveseljivali se ob padajočem številu

## Lepi striček

— Guy de Maupassant. —

"Glede vaše možitve, oziroma glede moža, ki se z njim poročite."

"Vem."

"Dobro, ali mi hočete nekaj obljubiti?"

"Da, ampak kaj?"

"Da boste prašali mene za svet vselej, kadar vas kdo zasnuje, in da ne sprejmete nobenega, predno se ne pogovorite z menoj."

"Dobro, meni je prav."

"In to ostane med nama. Niti besede o tem vašemu očetu ali materi."

"Niti besede."

"Mož-beseda?"

"Mož-beseda."

Rival je prišel, ves v naglici: "Gospodična, papa vas kliče radi plesa."

Rekla je: "Pojdiva, lepi striček."

Toda odklonil je. Sklenil je, da takoj odide, hotel je biti sam, da bi lahko premišljeval. Preveč novega je navali, nocoj nanj, in šel je iskat svoje žene. Za nekaj časa jo je našel v bufetu, kjer je pila z dvema neznanima gospodoma čokolado. Predstavila jima je svojega moža, a njemu ni povedala njih imen.

Za nekaj trenotkov je prašal:

"Ali greva?"

"Kadar ti drago."

Prijela se je njegove roke in vračala sta se skozi salone, kjer je bilo že manj ljudi.

Madelena je vprašala:

"Kje je Waltera? Rada bi se poslovila od nje."

"Ni treba. Pregovarjala bi naju, naj ostaneva pri plesu, in meni se ne ljubi več."

"Res, prav imaš."

Spotoma sta ves čas molčala. Komaj pa sta stopila v svojo sobo, mu je Madelena smehljaje rekla, še predno si je odpela pajčolan:

"Saj še ne veš — presenečenje imam zate."

Zlovoljen je zagodrnjal:

"Kaj neki?"

"Ugani."

"Ne maram si beliti glave."

"No, pojutrinjem je novo leto."

"Vem."

"In takrat se dajejo vezila."

"Vem."

"In tukaj je tvoje, ki mi ga je pravkar izročil Laroché."

In dala mu je majhno črno škatlico, podobno tistim, v katerih hranimo dragotine.

Malomarno jo je odprl in je zagledal križ častne legije.

Pohledel je, nato se je nasmehnil in je rekel:

"Ljubše bi mi bilo deset milijonov. To ga ni kdove kaj stalo."

Ona je pričakovala, da bo v njem veselje kar zaigralo, in dražil jo je hladni smej.

"Ti si pa res neverjeten. Z ničemer nisi več zadovoljen."

Odgovoril je mirno:

"Možak je samo svoj dolg plačal. In dolžan mi je še mnogo več."

Njegov ton jo je osupnil, in povzela je:

"In vendar je to nekaj, za tvoja leta."

Oporekel ji je: "Vse je relativno. Danes bi imel lahko vse več."

Vzel je bil skrinjico, jo položil odprto na kamin, si ogledoval par trenotkov bleščečo zvezdo, ki je ležala notri. Potem jo je zepel, zmajal z ramami in je šel spat.

Vladni list je prvega januarja res razglasil imenovanje gospoda Prosperja Georges Du Roya, publicista, za viteza častne legije radi izvanrednih zaslug. Njegovo ime je bilo tiskano v dveh besedah, kar je Georgesu bolj razveselila nego red sam.

Eno uro pozneje, ko je prečital ta javni razglas, je dobil kratko pismo od ravnateljice, ki je prosila, naj pride še tisti večer z ženo vred k nji dinirat, da proslave to odlikovanje. Nekaj minut se je pomisljal, potem je vrgel ta list, ki je bil pisan v dvoumih izrazih, v ogenj, in je dejal Madeleni:

"Nocoj dinirava pri Walterjevih."

Začudila se je: "Tako? Pa sem mislila, da ne maraš več prestopiti njihovega praga."

Zamomljal je samo: "Sem si premislil."

Ko sta prišla tja, je bila ravnateljica sama v malemu budoarju Ludvika XVI., v katerem je sprejemala svoje bližnje znance. Črna obleka, napudrani lasje, oboje ji je pristajalo. Od daleč je bila videti stara, od blizu mlada, in če si jo natančneje pogledal, je bila prijetna očem.

"Ali žalujete za kom?" je prašala Madelena.

Odgovorila je otožno: "Da in ne. Izgubila nisem nobenega svojih. A prišla sem v tista leta, ko človek žaluje za svojim življenjem. Danes imam to obleko na sebi. Poslej bom žalovala v svojem srcu."

"Du Roy si je mislil: 'Ali bo pač držal, ta sklep!'"

Pri digneju je bilo vse nekam potlačeno. Edina Suzana je brez prestanka klepetala. Roza je bila videti zamisljena. Zornistitu so čestitali in čestitali.

Po jedi so se četali in kramljali po salonih in v svetlenjaku. Du Roy je hodil z gospo Walterjevo, in ko sta zaostala za drugimi, ga je pridržala.

"Poslušajte," mu je dejala potihem. "Nikdar več vam ne omenim tistega, nikdar. A pridite večkrat k meni, Georges. Vidite, tudi ne tikam vas več. A nemojte mi je živeti brez vas, nemojte, Niti premisliti ne morete mojih muk. Čutim vas, imam vas pred očmi, v svojem srcu in v vsem telesu neprestano, dan in noč. Kakor da ste mi dala piti strupa, ki mi razjeda notranjost. Ne morem več, ne, ne morem več. Saj nočem drugega, naj bom za vas samo še stara žena. Belo sem si napudrala lase, da bi vam to pokazala, samo pridite še k meni, pridite včasih, prijatelji."

Prijela ga je bila za roko in mu jo je stiskala, kar je mogla, da so se mu zagreblji njeni nohti v meso.

Odgovoril ji je mirno: "Velja. O tem še kaj govoriti se tako ne izlača. Saj vidite da sem prišel danes takoj, na vaše pismo."

Walter, ki je bil spredaj s svojimi hčerkami in z Madeleno, je čaka Du Roya pri "Jezusu na morskem velovih."

"Premislite," se je zasmejal, "sinoči sem našel svojo ženo pred to podbo na kolnih, kakor v kapeli. Molila je pred njo. Kako sem se smejal!"

Gospa Walterjeva ga je zavnila s krepkim glasom, v katerem je trepetal tajen zanos: "Ta Kristus bo rešil mojo dušo. Navdihne me s pogumom in z močjo vselej, kadar ga pogledam."

In ustavila se je pred Bogom, ki hodi po morju šepetala:

"Kako je lep! Kako se ga boje, in kako ga pravi tisti-le možje! Poglejte mu glavo, oč: kako pravi hkrati čeznaturan!"



JOSIP JURČIĆ:

## SOSEDOV SIN.

POVEST

I.

Zjutraj ob devetih je stal pred veliko, precej lepo zidane hišo voziček naprežen. Na sedcu je bil zelen koc pregrtet ter skrbno na vseh straneh prebrskoval, da se nikjer ni videla sramota. Napolnjen vreča pod lopatom tla kopajočega rejene, konja rjavca je delavno oblečen hlapec, vajeti in bič v roci. Prav prijateljski pogovarjal se naj bo miren.

Veže stopi mož kach petdeset let, srednje, trdne postave. Na obrazu se je ravno zdaj v praznički obleki opravi, kajti gleda, da se konj prav naprežen, zapevajo se goste posrebrene gumde na brezokavniku. Kakor bi hotel domisliti, ali je kaj pozabljen, ali deže roko na čelo in potegne po nagubanem, pa o dobri hrani, prajajočem obliju, potiplje v stranji žep svoje precej dolge, ki iz njega izhaja suknja, pa ko preveri, da ima novce pri sebi, potreplje rezgajočega konja prih, vzame hlapcu vajeti in iz rok ter sede na voziček.

„Ali bo treba iti v semenj, Anton, v semenj?“ vpraša mimo sedjoč kmetič na vozu sedečega „V semenj. — Ti ne poj-

„Bašti ne morem; imam nekaj stetje napraviti,“ odgovori kmetič in gre dalje.

Ta pak se obrne in reče lepi deklici, kach dvajset let stari, ki je ravno na prag prišla: „Le naglo, če se hočeš z menoj peljati, Franica! Čakal te ne bom.“

„Le poženite,“ odgovori deklica — nisem še opravljena in tudi rajša peš hodim.“

„Kakor hočeš!“ pravi oče malo razaljjen, da se hči neče ž njim peljati, trenje z vajeti, in kakor blisk šine konj z lahkim vozičem po gladkem poti proti cesti.

Smrekarjev Anton — tako so namreč sosede klicali našega moža — bil je najbogatejši v svoji občini, in kar je imenitno, pridobil si je bogastvo s svojim trudom in umom. Njegov oče je bil sicer tudi precej imovit kmet v sosednji vasi, ali razdeliti je moral svoje imenje med štiri sinove, in Anton, najmlajši med njimi, dobil je samo zemljišče in hišo, ki je bila pa veliko manjša in slabša od denaršne, na istem mestu novič zidane. Prve gotove novce, dve sto goldinarjev, imel je Anton v rokah, ko se je oženil, ker to je bil od žene za doto dobil. Začel je kupovati za žitom in raznimi kmetijskimi pridelkami pridelki, katere je skupljal in vozil v mesto zaloge. Doma

pak je žena kmetovala z družino. V vsem je imel srečno. Začel je trgovati z vinom na debelo, kupoval ubožnim kmetičem voli in krave „na pol prireje“, in kopa je rastla od leta do leta. Ljudje so ga cenili raznovrstno; nekateri na dvajset, drugi na štiri-ideset tisoč, nekateri na več; nekateri so si pa številjenje lajšali in rekli: toliko ima, da sam ne ve koliko. In poslednji niso popolnem napak govorili, kajti natanko Smrekarjev Anton resni mogel svojega imetja sesteti, ker razen nekoliko okornih številke niti pisati ni znal. Za mnogo seveda se ni motil, kajti imel je čudovito dober spomin; medu dožniki je vedel, koliko ima ta ali pa obresti na dolgu, kakor bi bilo vsacemu posebe na nozu zapisano.

Novci dajo veljavo. Tudi Anton je bil veljaven mož, kamor je prišel; pa je tudi vedel, da je delo, če ga je kdo hvalil in blagovol: „Ti si že mož, ti! Kaj maraš, ker imaš vsega zadosti.“ Ali pokazal ni nikoli, da mu to dobro de: modro se je držal in kaj drugega govoriti začel. Le kadar ga je vino omotilo, črnil je katero sam sebi na pohvalo. Sicer je pa rad zbadal vse tiste, ki se imajo navado bahati.

Občanji so ga hoteli izvoliti za župana. Ubrani se je te časti, rekši, da ne utegne z gospoko poslovati. Dal se je pa voliti za prvega občinskega svetnika.

V krčmi ni rad sam pil. Če je le znane ljudi našel, prisedel je

k njim in čakal, kedaj kozarec, ki se okrog vrsti, do njega pride. Družil se je z vsemi, z bogatimi in ubožnimi, a posebno zaupljiv in prijatelj ni bil nikomur. Tudi za vino navadno ni hotel več dati, nego kar je računa po razdelitvi nanj spadalo. Le kakar je kake nižje uradnike dobil v krčmi, te je napojil, pa samo zato, da jim je laže prav robato zabavljati in je vprico prav neumljeno mahal.

Denes je v bližnjem trgu semenj in pelja se tje, da bi nekaterim kmetom, ki so ga prosili, voli kupil v rejo. Ker poslednji tržni dan tudi v mestu ni bil možen zvedeti, kako je bila kupčija in po čem kake kupovati.

II.

Ko voziček po cesti drči, doide stugega, dolzega moža, v zanošeni letnji obleki in s kosmato kuno na glavi. Smrekarjev Anton podri konja in pravi:

„Če imaš kaj težke pete, pa k meni sedi, Brašnar!“

Brašnar se nasmehne, skoči na voz, posadi se dobro na mehki sedež poleg Antona, ter pokriva z desnim levim črevelj, da se ne bi videla luknja, katero je palec preril. In Anton pože.

Brašnar je bil Smrekarjev soseda. Nekdaj je bila Brašnarjeva hiša najtrdnjša vse vasi. Zdaj pak je bila najbolj zadolžena, poslopje opuščeno, njive negnojne in slabo obdelane. S pijančevanjem in neštevilnimi pravdami je Brašnar zapravljal skoro vse, kar je bil po četu dobil. Ker je v svoji mladosti nekaj let v mestu šolo hodil in se nemški govoriti in pisati naučil, obšla ga je bila prevzetna misel, da ima izvrstno umno glavo. Dobil je prvo pravdo; katero je z nekimi sorodniki imel. Pripisoval je to samo svoji bistroglosti. Da bi se še bolj podkopal, prebere zakonoznanske knjige, kar jih do-

bi v roke. S pravo strastjo se začne tožariti. Kdor je imel kako pravdo, prišel je k njemu; on se je vsega lotil, bodi si krivičn ali pravično. Vsako tožbo je gnal do poslednje stopinje, in če jo je izgubil, začel jo je za nekaj časa malo asukneno in predrugačeno še enkrat od spodaj. Kmetstvo je zanemarjal, novce je rabil in zabredel je v dolgove. Njegov dom bil imel pred dvema letoma prodan biti; rešil ga je samo s tem, da ga je edinemu sinu prepisati dal in je odstopil od svojega gospodarstva.

Zdaj je bil pravdar in mešetar ob enem. Vsak, kdor se je tožil se je k Brašnarju posvetavati. Plačila sicer za take svete Brašnar ni dobival, a pil je. Ker je bila potreba vinske pijače močnejša od vesti, pomagal je natičem obema nasprotnikom v pravdi, če sta mu oba obilo vina kupavala. A pravdati se clovek ne more vsak dan, želja po pijanci pak se zmerom vrača. Zatorej je bil Brašnar tudi mešetar; na vsacem semnju je za volil in krave kup delal; kjer se je kaj kupčevalo, tam je kričal Brašnar. Tako je malo dni minilo, da bi ne bil pijan zaspal, četudi je bil ubožen.

Kar se Brašnarjevega znanja dostaja, pritegnemo sicer, da mnogo tiste modrosti, katero si je sam prisvajal, bilo je samo v njegovem domišljevanju. Res je pa, da si je po dolgi izkušnji tako izurjenost v sodnih in pravnih rečeh pridobil, da bi bil mogoč mladega doktorja v zadregu spravil. Tudi od nature je bil obilo bdarovan: imel je močan, sicer oster glas; vse je hitro razvidel in govoril je, dokler je kdo hotel, ter najtehtnejše dokaze je znal preobračati, da se ga je še nikom imel. Pripisoval je to samo svoji bistroglosti. Da bi se še bolj podkopal, prebere zakonoznanske knjige, kar jih do-

(Dalje prih.)

zek, Tonček in drugi.

Nato je predsednik prečital izpovedbe osebno vabljenega, a nena vzroče Franciške Thalerjeve o idi ličnem izletu v Domžale.

Priča Fani Wrus je pripovedovala, kako bogato je živela ga, Šakova, da je imela kar tri toalete z Dunja in da se je Šak razumel na filatelijo.

Zagovornik dr. Ivan Tavčar pripomni, da se je ga. Šakova vozila na Dunaj k operaciji, predložila zdravniško izpričevalo in slednjič konstatira, da je priča napram Šaku maščevalna, tako da je morala vse obrekljive izjave proti njemu preklicati v „Jutru“.

Predsednik senata je nato začel čitati razne spise in zapiske, ugotovil je tudi, da je glasom uradnega seznama prijavljenih več navadnih in priporočenih pisem, ki so bila spilirana. Glasom tega seznama je iz teh pisem izginilo celokupno 3166 dolarjev. Čita tudi nekatera pisma, med drugim pravi neka stranka ogorčeno: „Dolarji so bili za mene revo, pa nič ne delajo!“ Oškodovanci so se prijavili iz raznih krajev Slovenije, posebno številno pa iz Dalmacije.

Pred zaključkom dokaznega postopanja zagovornik Banovec dr. Švigelj, da je Banovecova mati poštna branjevalka, ki si je med vojno pridobila nekaj premoženja, a mora še 11 otrok preživljati, ni pa milijonarska, kakor je slika obtožnica in nekatere priče.

Predsednik je ob 8. zvečer zaključil kazno postopanje.

Pred sodbo. — Govori.

Današnja razprava je že pričela ob pol 9. dopoldne. Avditorij je nabit občinstva, po večini poštinih uradnikov.

Po končanih formalnostih so pričeli pri dojerji.

Državni pravdnik Domenec je kot zastopnik javne obtožbe govoril prvi. V svojem prispo-

dob polnem in nad eno uro traja počem govoru je opisoval tedaj vladajočo gnilobo v poštini upravi. Ostro je bičal sistem, ki se je posebno slabega izkazal glede sprejemanja novega uradništva. Predstavil je sliko bede, ki so jo povzročili dolarski princi številnim sirotam in revam, ki so pričakovale pomoči od svojcev iz Amerike, od svojcev, ki so delali v rudnikih, kamnolomih in tovarnah. Obširno in ogorčeno je govoril o razmerah na pošti, naglašal je izjavo ravnatelja pošte in brzojava, da je ta moral odpustiti 350 nezmožnih uradnikov. Predlagal je strogo kazen za vse obtožence.

Za tem so sledili govori zagovornikov, ki so v splošnem opisovali okolico, ki je vsled nezdravih razmer pahnila te ljudi v ječo. Do opoldne so govorili: dr. Švigelj, dr. Tekavčič, dr. Krivic, dr. Kokalj, ki je opozarjal, da je te ljudi zapeljal demon alkohol in dr. Fetič-Frankheim.

Sodba.

Ob 2.30 je bila sodba: Banovec Ernest 15 mesecev, Jean Maks 15 mesecev, Al. Alrežin 17 mesecev, Favetti 4 mesece, Prosen Mirko 5 mesecev, Klampfer Rudolf 4 mesece. Ostali trije oproščeni.

— Skozi prepri in streljanje, ki je nastalo, ko neki Heller, 2601 Commercial Rd. ni hotel prodati Vasu Melnicku, stanujočemu v isti hiši, žganja, je prišla policija na sled kuharji žganja ter aretrala tri moške. Ko je po streljanju, v katerem ni bil nihče zalet, prihitela na lice mesta policija in zvedela, zakaj se je vršil prepri, je dobila od Melnicka tudi informacije, kje se kuha žganje. Policija je vprizorila pogon na imenovano hišo ter res dobila tri sode goše in dva galona žganja.

Darila za birmo, dobijo botri in botrice pa najnižjih cenah na

15809 Waterloo Rd., v Collinwoodu, O,

Se priporoča za sigurnost najnižjih cen. Vaš rojak

IVAN PROSTOR

URAR IN ZLATAR

## ZAKAJ?

ZATO: Ker hočete dnevnik, ki se bori za vaše interese in ker je istega nemogoče izdajati brez oglasov —

ZATO: ker pomeni vsak oglaš v vašem listu več dohodkov za vaš list —

ZATO: ker ako kupujete od trgovcev, ki oglašajo v Enakopravnosti, ni potreba od vas nikake žrtve a istofasno pomagajte vašemu listu finančno —

ZATO: ker ako omenite trgovcu, da kupujete pri njem zato, ker oglašja v Enakopravnosti, bo dal čim več oglasov —

ZATO: Vpoštevajte najprvo one trgovce ki oglašajo v dnevniku

## "ENAKOPRAVNOST"

In naročajte se nanj.

Vedno najnovejše vesti, povesti itd.

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba

Princeton 551

6418 ST. CLAIR AVE.

## DOLARSKI PRINCI PRED SODIŠCEM.

(Konec.)

Državni pravdnik je vprašal ravnatelja Kurenta, kaj da ve o priči Detei. Ravnatelj Kurent je omenil, da težko izpove, kar se ga pa sili, mora povedati: „Detela ni ravno eden najboljših. Vedno nerga, da ne more opravljati službe, da mora hoditi z ženo na trg, ker ne zna slovenski (prej je bil v Gradcu), da mora pestovati otroke. Takih izgovorov ima polno! Zato prihaja zelo nerodno v urad.“

Priča Matija Meden pravi kratko in humoristično: „Ker so bile pritožbe, sem nekoč v špe dičiji rekel za šalo: Fantje! Pazite, če ne boste šli na ričet. Dru gega ne vem.“

Priča Krista Kroell, 23letna bivša poštna aspirantka pripoveduje o lepi valeti pri „Lozarju“. Plačali so za pijačo in jed 1200 K. Bila je z družbo tudi v Narodnem domu, kjer je pokal šampus in so marširale buteljke. Zaključuje: „Drugega ne vem nič.“

Dalje so bile zaslišane priče oficijal Josip Turk, kontrolor Anton Bučar, kontrolor Mirko Tomazič, ki pravi, da je videl sam nekaj pisem skritih in o Prosen pravi, da je pijan boljše delal kot trezen. Priča dr. Vagaja izpove nekatere detajle.

Priča dr. Janžekovič, višji poštini komisar nava, kako so prišli na sled pravim storilcem. Priča je zvedel, da je Banovec dal gdc. Štefki Zujan dolarje. Ko sem jo potem zaslišal, je po daljšem tajeju priznala, da ji je dal en dolar. Naznanil sem stvar poln nadzorniku Habetu, ki je aretiriral Banovca in ta je potem imenoval še svoje sokrivce.

Priča Kovač, trgovec, izpove, da je kot filatelista kupil od Šakova znamk za več tisoč kron. V Ljubljani tiskarne znamke so se l. 1919. prav dobro prodale. Ne kateri so zaslužili 20 do 30.000 K. Priča Leon Visijan, nadkon-

trolor, pripoveduje glede pijanosti.

Priča Rudolf Fajdiga, adjunkt hudomoristično slika razmere na pošti. Predsednik: „Vam vino ne škoduje?“ Priča: „Če se ko zarez vina pije, se lahko dela.“

Ob 2. popoldne je bila razprava preložena na popoldne.

Popoldanska razprava. Ob 4. popoldne se je razprava nadaljevala. Glavno razpravno so izginili dolarji iz ameriških pisem, kdo je vzel dolarje? in „Kako je je pilo?“ Odgovori so bili deloma humoristični. Pred senatom so se priče vrstile v hitrem tempu kot v kinu.

Na popoldanski razpravi je bilo zaslišanih 23 prič, večinoma o nebitvenih okolnostih. Zanimiva je bila priča Fran Kristan „generalni zastopnik“ dolarskih princiev v vbi. Predsednik Kristanu: „Veste kako so dolarje kradli?“ „Ne!“ Predsednik: „Ali so pili?“ Priča v lahkem jačljanju: „Ba-no-vec, Aa-že. o-C“ wy nju: „Ba-no-vec, Aa-see—lin in Kla—mpfer.“ Na nadaljno predsednikovo vprašanje, koliko je dobil za to, da jih je nadomestoval v nočni službi, je priča odgovoril: „Dvajset do šetdeset kron.“ Državni pravdnik: „Vi ste bil generalni zastopnik!“ Priča prikim in na vprašanje, kdo ga je najbolj kavalirsko olaševal, je odgovoril: „Najlepše me je plačeval Rapotec. Dal mi je 100 K!“

Priča Fran Resnik, poštni sluga. Predsednik: „Kaj veste o dolarjih?“ Priča: „Nič!“ Predsednik: „O pijanci?“ Priča: „Pijaco sem nosil.“ Predsednik: „Hvala lepa!“ Priča: „Sluga!“

Med nadaljnimi pričami je bila tudi zaslišana Hilda Kump o neki zašavni stvari. Kum je pristna Ljubljanka in v Ljubljani skem žargonu slika, kako so v neki kavarni marširale „flaše“, kako je tekla „flašewein“. Pili so šampus in skupaj so bili Loj-

## OTVORITEV!

Cenjenemu občinstvu naznanjamo, da sva otvorila

## Trgovino z železnino

na 15406 CALCUTTA AVE.

ki bo vedno založena z raznim železnim blagom potrebnim pri gospodarstvu, s kuhinjsko posodo in sploh z vsem kar se rabi pri hiši.

Se priporoča

ZMERNE CENE.

F. GREGORIĆ &amp; A. ULLE

15406 CALCUTTA AVE.

KONCERT

JADRANA

SE VRŠI

26. MARCA.

Tel. Main 2063

O. S. Cent. 1690

John L. Mihelich

SLOVENSKI ODVETNIK

902 Engineers Bldg., vogal St. Clair ulice in Ontario.

PODRUŽNICA:

6127 St. Clair Ave., — Tel. O. S. Princeton 355-R.

## DVAJSETLETNA SKUSNJA

Na stotine ljudi je sedaj na poti k zdravju in zadovoljstvu, ki so bili včasih neprestano bolni, slabotni in obupani. Na stotine se jih zdaj zahvaljuje Dr. Kenealy za povrnitev zdravja. Ne glede kako dolgo ste že bolni in kaj je vaša bolezen, pojdite k Dr. Kenealy. Nudi vam bo ravno isto vestno, in pazno pozornost ter znanstveno zdravljenje, katero je nudil že tolikim bolnikom v prošlosti. Denarne zadeve, naj vas ne ovirajo pri tem, da dobite potrežno specialista. On računata tako zmerno, da zmore njegovo potrebo vsak kdorkoli boluje za kakšno boleznijo. Ze leta in leta na istem kraju.

Uradno ure: od 9. dop. do 8. zveč. Ob nedeljah od 10. do 2. pop.

Dr. KENEALY - 2. nadstropje

647 Euclid Ave. Cleveland, Ohio., Republic Building.

Vhod 4. vrata zapadno od Star gledališča.



## Clevelandske novice.

— Vse pevce in pevke zbora "Zarja" se opozarja, da se prav zagotovo vdeleževske pevke seje. ki se vrši jutri zvečer. Pogovoriti se imamo o zelo važnih stvareh glede prihodnjega koncerta, ki se bo vršil dne 30. aprila. Bodite vsi na mestu točno ob 7:30.

— Tajnik.

— Neuspah konstruktiven. "Mnogo ljudi na tem svetu je mrtvih, a se tega ne zavedajo," tako se je izrazil včeraj škof episkopalne cerkve, Rev. Ch. Woodcock iz Kentuckyja v svojem govoru, katerega je obdržaval v Opera House. Rekel je tudi, da ako postane človek obupan radi neuspeha je to znak, da se ni zavrgel svojih idealov. "Človek, ki se ni še nikdar zmotil, tudi ni nikdar mnogo dovršil. Ljudje, ki niso nikdar obupan, ne prično nikdar kaj velikega. Neuspeh ni poraz; človek se le vedno uči, kaj je treba delati. Mnogo ljudi se sklicuje na svoje prednike. Toda kristjanstvo ne priznava slavnih pradedov zato, da bi se jih rabilo kot izgovor za postopanje in zajedlastvo." To je naziranje škofa o uspehu in neuspehu.

— Pismo ima v našem uradu John Knific.

— Neki možki in neka ženska sta kradla avtomobile na kaj premeten način. Ženska se je namreč vsedla v avtomobil, katerega sta mislila ukrasti, nakar je možki prišel z drugim avtomobilom ter privezal onega, v katerem je sedela ženska k svojem. Tako je izgledalo, kot da se je ženski avtomobil kaj potrl in ji možki sedaj pomaga do avtomobilskega garaža. Bila sta torej brez skrbi, da bi ju prišla policija. Zadnje nedeljo pa se jima je prišlo na sled. Nekdo je videl, da je ženska brez znanega vzroka zapustila ukraden avtomobil ter se vsedla k vozniku prvega avtomobila, nakar sta se odpravila naprej. Zdaj se nahajata oba v rokah policije.

— Zvezne oblasti so dobile zadnje čase informacije, da so zapleteni v dobičkanosno trgovino z opijem in drugimi sredstvi tudi nekateri clevelandski detektivi. O tem se je zvedelo s prisluškovanjem pogovora med nekim jetnikom, ki je zaprt v Barbertonu radi tatvine in pa njegovo ženo, ki ga je prišla obiskat. Tamkajšnje oblasti so ga imele na su-

mu, da je v zvezi s prodajalci morfina vsled česar se je eden izmed opazovalcev podal v celico takoj poleg njegove ter prisluškoval, ko ga je prišla obiskovat njegova žena. Do omenjenega obiska ni žena nič vedela, da je mož v vezi z omenjeno trgovino, toda v ječi ji je pa on stvar povedal. Ona je izrazila bojazan, češ, kaj če ga še za to trgovino primejo on pa jo je potolažil in ji je povedal, da je kaj takega nemogoče, kajti z njimi sodelujejo uplivni clevelandski detektivi. Pripovedoval ji je, kako so dobivali on in drugi uspalne snovi včasih iz New Yorka, včasih iz Detroita, nakar so jih izročili detektivom, ki so jih razdelili med razpečevalce. Ob gotovem času pa so si porazdelili dobicek. Rekel je, da so obdržali po navadi detektivov največ.

— Policija preiskuje slučaj nekega branjevca, pri katerem je dobila za \$4000 omamljivih sredstev, toda za dokaz le ostala le še majhna količina, med tem ko je velik del teh snovi neznankam izginilo potem, ko so bile izročene v roke detektivom. — Preiskovalci so se podali tudi v neko majhno vas v Hardin-co., odkoder so dobili več o- vadb, ter udri v urad nekega zdravnika. Pravi, da so zajeli toliko omamljivih sredstev, da bi se lahko založilo z njimi polovico žrtve po državi Ohio.

— Trgovci s čevlji iz vseh delov Ohio, ki se mudijo ta teden v Clevelandu na svoji letni konvenciji, pravijo, da se trgovina s čevlji stalno izboljšuje. Vsak trgovec seveda si sedaj bolj prizadeva ustreči svojim obiskovalcem, kot kdaj prej. Da čevlji še niso prišli na predvojno ceno, pravijo, da je vzrok ta, ker so se ljudje za časa prosperitije privadili nositi le dobre čevlje teh pa se ne more prodajati po tistih cenah kot so bile pred vojno. Tekom dobrih časov so imele prodajalne čevlje tudi v zalogi večje število krojev in mer, kar pa bo počasi zopet izginilo. Vsak trgovec bo gledal, da bo imel v zalogi trpežno in kolikor toliko ceno blago. Trgovci pravijo, da dobi dandanes ljudje vsled kompeticije med tovarnarji mnogo boljše čevlje kot so jih dobivali včasih.

— Mestni pravni direktor Lamb je povozil sinoči, ko se je vračal iz seje mestne zbornice,

69letno Mrs. Ano Wojciechow-ski, 10617 Crestwood Ave. ter jo poškoval tako nevarno, da je umrla zgodaj danes zjutraj. Nereča se je pripetila na vogalu Hulda Ave. in Woodhill rd. S. E. Ko je Lamb videl ženo prihajati preko ceste, je zatrobil, toda ta svarila očividno, ni čula in je nadaljevala svojo pot, ter prišla direktno pred avtomobil. Lamb se ji je skušal izogniti, toda bilo je prepozno. Po nesreči je na- ložil ženo v avtomobil ter jo od- peljal v St. Alexis bolnišnico. Po- licija je Lamba oprostila vsake krivde pri nesreči.

— Jutri zvečer se vrši seja dram. dr. Ivan Cankar.

## HRVATSKI PROBLEM.

(Dalje iz 2. strani.)

dar tvorili samostojne državne individualnosti ali pa če so jo, da so bili premagani in po voj- nem pravu zarobljeni na milost in nemilost od Madžarov, v istem trenutku bi se bili viteški potomci Hunov vsuli kakor trop kobilic na lepo Hrvatsko, izgnali domačine iz vseh uplivnih mest, preprosti narod pa prisilili, da v bar desetletjih pozabi svoj jezik. Pomisliti moramo na zavraten značaj Madžarov, ki nimajo moralnega pogona izvesti lumpar- jo, dokler je ne pokrijejo s pro- zorno košuljico pravice. Spomni- mo se samo, na zloglasno ma- džarsko justico. Zakaj se je to- liko lumparij zgodilo potom in s pomočjo pravoreka sodnje? Za- to, da bi potem s hlinavsko zaviti- mi očmi mogli lagati samemu sebi in svetu, da so pošteni. Madžari so pak "vitezi"!

Kaj je preostalo Hrvatom dru- gega kot braniti se z odgovarja- jočim orožjem? Kadar so Madža- ri počvarjali historične istine, bilo jih je treba vjeti na laži. Ka- tar so neusmiljeno zavijali pa- grafe, bilo jim je treba zabrusiti v obraz: Vi kršite pravo! in seveda z vsim juritovsko dlakocep- nostjo jim to dokazali. Madžari niso potem največkrat imeli po- guma izvesti svojih nakan.

Mnogokateri udarec se je od- bil na ta način.

Zakaj stoji sredi najlepšega trga v Zagrebu Jelačićev spome- nik, moža, ki je pravzaprav pri- pravil teren za zloglasno nagod- bo? Mož je z mečem v roki, na- čelu armade dokumentiral hrvat- sko državno misel. V tej mani- festaciji leži njegova veličina za Hrvate!

Ono kar je Hrvate stoletja bra- nilo pred najhujšim, ono kar so s hvaležnostjo vzljubili, ono, kar jim je prešlo v meso in kri, tega naj se sedaj, pod spremenjenimi okoliščinami, otresejo preko noči.

Kakor iz šolske tabele naj se zbrže z moko gobo vse, kar so nanjo napisala stoletja. Po mo- jem mnenju duša narodova ni šolska tabla. Bodimo realni tudi v tej točki, realni v ljubezni.

Poskusimo razumeti še Radi- ča. Pokličimo si v spomin, kako so zginili s politične pozornice vsi možje, katere so poslali Hr- vatij v parlament, da tamkaj raz- tolmačijo njihove želje. Izginili so, neslavno, nerazumljeni so se umaknili v ozadje. Ostal je samo eden, ki je od začetka negiral Ju- goslovenstvo, hodil svoja pota, na katerega je bilo skovanih naj- več posmehljivih krilatic, kate- rega so zapirali in izpuščali in je dalje nemoten, kohil svojo pot.

Vsi oni, ki so poskušali razodeti svoje želje in svojo dušo, so pa- dili. Ostal je pa tisti, ki ni nikdar poskušal postati razumljiv in ja- sen. Logičen sklep je, da Radič že samo s svojo eksistenco v po- litičnem življenju dokazuje, da je bila njegova in samo njegova taktika pravilna.

Kdor pride v Zagreb, bo našel v Jurišičevi ulici malo nezna- to trgovino: "Slavenska knjižar- ca". St. Radič. Pred to trgovino se zbirajo dan za dnem seljaki v opankah in narodnih nošah. Mo- lče in z nekim mističnim spošto-

vanjem gledajo če se bo de prika- zala mala korpulentna postava in ako ga zagledajo vskliknejo: "Evo naš Radič!"

Ko se je začela dvigati zve- zda Radičeva smo poskušali ra- zumeti njegovo veličino. Čitali smo njegov "Slobodni dom", po- slušali smo njegove govore, to- da nikjer nismo nič posebnega zaznali. Dostikrat je celo jako neslan.

Pogovarjal sem se enkrat z ne- kim hrvatskim seljakom. Ko sva nekaj časa govorila o navadnih stvareh, me je mož zaupno vpra- šal: Kaj pa vi "Kranjci" mislite o našem Radiču? Odgovoril sem mu, da ne verujem v njegovo veličino, ker ne najdemo na njem nič posebnega, sicer se nam zdi škodljiv ker ugroža na- rodno edinstvo, ki je edino naš spas. Izrekel sem potem še ne- kaj političnih opazk zoper njega. Seljak mi je odgovoril: "Zato ker je on z nami ubogimi, ste zoper njega. Zapirate ga, on trpi za nas in mi mu verjame." Mi- silil je gospodo.

V Radičevem problemu stu- dve komponenti. Socialno vpra- šanje seljaka, ki hodi v bleščeči, bogati Zagreb in tamkaj tolaži svoj glaj s suhim koruznim kru- hom. Tudi on išče in vidi svojo go- podo v Ilici.

Druga komponenta pa je razo- čarana inteligenca, od katere se je zahtevalo nekaj, česar ona ne more preboleti. "Vse ste nam vzeli. Radiča vam pa ne pustimo vzeti!" je geslo.

Udarila je dogma integralne- ga Jugoslovenstva ob dogmo hr- vatske državne misli. Zavzelo je in klic se glasi: "Hrvatsko vprašanje."

Mej dogmami pa ni kompromi- sa. Mi pa premišljujemo o kori- dorju, toda hitimo, ker tudi čas hiti.

Ali pa pojdite vi možje, kate- rih imena s spoštovanjem izgo- varjamo Slovenci v heli Zagreb. Obrnite se do mož, s katerimi ste v mladosti skupaj sanjali o Jugoslovenstvu. Pojdite in vpra- šajte jih: Brat, kako je to, da se ne razumemo? Verujte, da se bo našla odredilna beseda.

"Slov. Narod".

## NAŠI ZASTOPNIKI.

Potovalni zastopnik John Ja- klich.

Krajevni zastopniki za drža- vo Ohio.

Za Cleveland:

John Renko, Jernej Alesh, L. Mayer, Anton Jankovich. — Za Collinwood: Ludvik Medvešek, Karl Kotnik, J. F. Bohine. — Za West Side: Andy Kljun. — Za Newburg: Josip Blatnik. — Za Nottingham, Euclid, Nobel: Vin- cent Koller.

Hrvatski zastopnik za Clevel- land in okolice: Ludvik Deliši- monovič.

Gaspar Logar, Niles, O. Jos. Sankar, West Park, O. Laurich Silvester, Barberton, O. Frank Česnik, Warrensville, O. Mirko Mihely, Brewster, O. Tony Ogrin, Conneaut, O. Louis Koželj, Lansing, O. Joe Hribernik, Glencoe, O. Košir Frank, Akron, O. Vincent Jereb, Kenmore, O. Math Leskovec, 35 Smithsonian St., Girard, O. Max Kragelj, 1819 E. 33rd St., Lorain, O.

Za Pensilvanijo:

Louis Hribar, Bessemer, Pa. Andrew Vidrih, Johnstown, Pa. Rudolf Gorjup, Moon Run, Pa. Anton Sinčič, Farrell, Pa. Georg Plesničar, Onnallinda, Pa. Frank Hayny, Whitney, Pa. Louis Tolar, Imperial, Pa. Anton Jerich, Lloydell, Pa. John Bransteter, Yukon, Pa. Paul Wels, Casselman, Pa. John Turk, Caridge, Pa. Frank Baznik, St. Mary, Pa. Anton Kovačič, Irvin, Pa. Martin Koroshet, Raphton, Pa.

Vincent Jerševar, North Besse- mer, Pa.

Mike Jerina, West Newton, Pa. Bavdek Frank, Dunlo, Pa. Mišmaš Joe, Whitney, Pa. Zupanič Tony, Martin, Pa. Kovačič Anton, Export, Pa. Thomas Oblak, Manor, Pa. Jos. Cvelbar, Sharon, Pa. Louis Lindich, P. O. Box 554, Greensburg, Pa. Jakob Mihevec, Box 28, Vand- ling, Pa. Math Kos, Box 227, Cuddy, Pa.

## Druge države:

Krall Joseph, Pueblo, Colo. John Virant, Salida, Colo. John Gudnich, Box 334, Ely, Minn.

Otto Majerle, Eveleth, Minn. Louis Vesel, Gilbert, Minn. Anton Zornik, Herminie, Pa. John Paulin, E. Worcester, N. Y. Herman Perehlin, Little Falls, N. Y. L. Skube, 28 Broadway St., Go- vanda, N. Y.

Math Lipovšek, Blanford, Ind. Joseph Lustek, Pursglove, W. Va. Thomas Reven, Volby Grove, W. Va.

Frank Novak, Dodson, Md. Jakob Predikaka, Stanton, Ill. Frank Francelli, Brooks, W. Va. Martin Jurkas, Aurora, Ill. Frank Strmšek, Detroit, Mich. Stanley Pahor, Milwaukee, Wis. Frank Polanc, Box 108, Pierce, W. Va.

Tomaž Čadež, Rock Springs, Wyoming.

Vsi gornji zastopniki so upra- vičeni nabirati nove naročnike in pobirati zaostalo naročnino za dnevnik "Enakopravnost". Roja- kom po naselbinah jih toplo pri- poročamo in želimo, ko vas obiš- čejo, da se boste gotovo naročili ali pa plačali zaostalo naročnino. Nasilbine kjer se nimamo za- stopnikov in bi kdo želel prevze- ti zastopstvo za naš list, naj piše na spodnji naslov in mi mu bomo poslali potrebne listine ter druge podatke.

Uprava "Enakopravnosti" 6418 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Vživa ga na milijone ljudi BOLGARSKI KRVNI ČAJ Zavžije ga zelo vročega, da prežene prehlade in se obvaruje pred in- fluenco gripo in pljučnico. Ta čist čaj iz zelišč ima nenavadno zdravilsko moč da osladi želodec re- gulira črevesje, očisti jetra, opere z strupom obdane ledvice in zboljša sla- bo in vodeno kri. Je največje domače zdravilo na svetu.

Se prodaja po vseh lekarnah ali po zavarovani pošti 1 velika dru- žinska škatlja \$1.25 ali 3 škatlje za \$3.15 ali 6 škatelj za \$5.25. Naslovite H. H. Von Schlick, President Marvel Products Co. 433 Marvel Bldg., Pitts- burgh, Pa.

## Frank Zakrajšek

Najmodernejši pogrebni zavod v Clevelandu

POGREBNIK IN EMBALMER

1105 Norwood Rd.

Tel. Princeton 1735—W. TEL. Rosedale: 4983

Avtomobili za krste, poroke in pogrebe in druge prilike.

## PREMOG

Po izrednih cenah. Pristen Bergholz lump \$7.00 ton Pripeljemo ga kamorkoli na vshodnem delu mesta.

Zglasite se na Collinwood Brick Yardu ali pokličite po telefonu. Ken 260 ali Wood 429. — Pri- nas uposlujemo edinele Sloven- ske delavce.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Ob prvem znaku prehlada, ob prvem vstopu revmatizma ali tr- ganja po živcih — uporabite to za- nestljivo domače mazilo. Pazite, da ima vsaka steklenica Pain-Expeller-ja katero kupite, na- so tržno znamko, sidro ali mačka. 35c in 70c po lekarnah ali pri F. Ad. Richter & Co. 104-114 So. 4 St. Brooklyn, N. Y.

Louis Hribar, Bessemer, Pa. Andrew Vidrih, Johnstown, Pa. Rudolf Gorjup, Moon Run, Pa. Anton Sinčič, Farrell, Pa. Georg Plesničar, Onnallinda, Pa. Frank Hayny, Whitney, Pa. Louis Tolar, Imperial, Pa. Anton Jerich, Lloydell, Pa. John Bransteter, Yukon, Pa. Paul Wels, Casselman, Pa. John Turk, Caridge, Pa. Frank Baznik, St. Mary, Pa. Anton Kovačič, Irvin, Pa. Martin Koroshet, Raphton, Pa.

## MALI OGLASI

ČEVLJARNA NAPRODAJ. Po- pravljalnica čevljev z vse mo- derno masinerijo se proda. Po- leg tega je naprodaj tudi zalo- ga novih čevljev. Kupi se lah- ko vse skupaj ali posebej. Za- podrobnosti pišite ali pa se glasite pri Stephen Berko, 6735 St. Clair Ave., Cleveland, O. Proda se radi odhoda v stari kraj. (x)

## NAZNANILO!

Lepa prilika za Slovence. Pro- da se dobro znana slovenska gro- cerija v sredi slovenske naselbi- ne. Zamenja se tudi za hišo. Pro- da se radi odhoda od tukaj. Več se poizve na 1425 E. 55 St. (65)

## FLAVTA NAPRODAJ.

Proda se Boehm System "C" flavta in sicer prav poceni. Da- se tudi poduk, brezplačno za do- bo treh mesecev. Pokličite Ran- dolf 7157-J. (55)

## PRODA SE POHIŠTVO

za kuhinjo in tri sobe. Nahaja se v dobrem stanju in je še kot novo. Zglasite se na 1238 E. 71 St. (56)

## GOTOVINA ZA LIBERTY

BONDE, vojnovarčevalne znam- ke, bisere, ure, staro zlato, sre- bro, platinum, zlatino, nerablje- ne poštne znamke, živo srebro magnetne igle, in za vsako stvar ki ima kako vrednost. Prinesite ali pošljite na Simon, Reliable Broker, Lastnik Ohio Smelting and Refining Co. soba št. 216 Lenox Bldg. vogal 9th St. in Euclid Ave. Odprto vsak dan do 6. ure zvečer. (x)

Tel. Central 2373-W. Randolph 2529-J.

## Gramofonske Plošče

zahtevajte novi cenik Slovenske PLOŠČE preje \$1.00 sedaj 75c

VELIKA ZALOGA UR IN ZLATNINE.

Wm. Sitter 5805 St. Clair Avenue Cleveland, O.

## VSE DELO

v zvezi s plumarstvom, vam napravimo dobro in trpežno. Postavljamo furneze, banje, strani- ša, itd. Kadar mislite, kaj de- lati, pridite k nam po proračun in prepričani smo, da vam bo naša cena po volji.

## Chas. W. Hohl

Plumbing & Heating 381 E. 156 Str., Cleveland, Ohio. Eddy 8236-R.

## CUNARD-ANCHOR

Najhitrejša moderne ladje na svetu. S potniki se postopa nad- vse uljudno. V vašem mestu ali blizu, se nahaja naš lokalni za- stopnik.

V Jugoslavijo, Bolgarijo, na Rumunsko in Madžarsko

preko Dubrovnik ali Trst, ITALIA ..... 24. marca

Listki \$90.00. — Davek \$5.00. Vožnja po železnici v Ljubljano ..... \$1.65

Preko Cherbourg

AQUITANIA ..... 21. marca Nove ladje plovejo direktno v Hamburg.

## SLOVENSKA POPRAVIL- NICA AVTOMOBILOV

Mi varimo in ravnamo vrste železne in kovinske me- te. Zaloge olja, kralice, miševih obrocev "n" druga- trebsčin. Ako rabite pomoči- kličite nas po telefonu. CETON 1372.

Odprto tudi ob nedeljah ELYRIA AUTO REPAIR & WEL- 6512 St. Clair Ave.

## Mi kupimo, prodajamo, zamenjamo Vaše

sestvo. — ZAMENJAMO

FARMA ZA ZAMENJAVO akrov, 5 krav, 2 konja. Poslojpa v dobrem stanju, kare, 5 akrov vinske trte, akrov sadja.

Oglasite se pri

## Collinwood Real Estate

Mr. KRALL 15813 WATERLOO

## FRENCH LINE

AGENCE GÉNÉRALE TRANSPORTS

Direktna pošta za

Jugoslavijo preko HAVRE z velikimi

niški na 2 in 3 vikande

LA SAVOIE ..... 11. 12. LA PARIS ..... 15. 12. ROCHAMBEAU ..... 28. 12. LA LORRAINE ..... 28. 12.

Za družine nudimo iskanje- godnosti tretjega razreda, bi- bine z dvema, štirima, šestimi osmimi posteljami. Vsi ta- niki bodo deležni iste po- potrebe in hrane, vsi pa so je znana francoska

Za nadaljnje informacije- šajte pri lokalnih agentih FRENCH LINE.

## Old Dutch Store

NAJBOLJŠI NA SVETU

5914 St. Clair Ave.

Na debelo in droben

## POŠLANJE DENARJA

po pošti ali brzojavo hitro, poceni, zanesljivo

Na uložke plačane po 4% obresti.

Prodajamo parobrodne Javni notarski oddel

AMERICAN BANK

Ivan Nemeth, predstojnik

GLAVNI URAD: 10 E. 22nd Street

PODRUŽNICA: 1597 2nd Avenue

New York City

## Dnevnik Enakopravnost

je Z I C A

ki spaja odjemalca s trgovcem

Oglas v našem listu dospe na svoje dolo- ceno mesto liki tisk gram.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

## Ravnokar je izšla knjiga

## Razkrinkani Habsburžani

katero je izdala Ameriško-Jugo- slovanska Tiskovna Družba.

Knjigo je spisala grofica Larich, bivša dvorna dama na Dunaju.

V knjigi opisuje vse podrobnosti vladajoče habsburske klike, ka- kor tudi smrt cesarjeviča Rudol- fa.

Knjiga je jako interesantna in priporočamo rojakom, da si jo takoj naročijo.

Cena knjige je samo 60c

## ZA ZABAVO IN POUK

— čitajte —

## "V močvirju velemesta"

Roman iz življenja priseljenke v Ameriki CENA 50c.

Naročite pri

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba 6418 ST. CLAIR AVE.